

8 februari 1962

U 1015/62 - C 46 - P1/PS9.

PA-10250/17

Land : Tanganyika.
Onderwerp : Het aftreden van NYERERE als Eerste Minister
van Tanganyika.

Referenties :

SECRET

Datum van
waarneming : Eind januari 1962.

Bron : Betrouwbaar.

Informatie : Van Britse ambtelijke zijde.

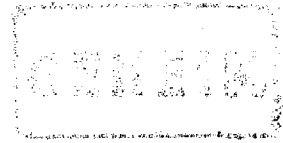
Opmerkingen :

Verzonden aan:

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

Tanganyika

HET AFREDEN VAN NYERERE ALS EERSTE MINISTER VAN TANGANYIKA

Het nieuws over NYERERE's besluit om het eerste ministerschap prijs te geven kwam voor de Britse regering als een onaangename verrassing. NYERERE gold in Britse regeringskringen als een van de weinige werkelijke en werkelijk gematigde staatslieden van Afrika, in welk opzicht hij op één lijn werd gesteld met Sir Aboebaka Tafawa BALEWA van Nigerië.

In Britse ambtelijke kringen is men van mening, dat NYERERE voordat de eerste twee maanden van Tanganyika's onafhankelijkheid voorbij waren, tot het inzicht gekomen was, dat hij niet tegelijkertijd als eerste minister kon regeren én zijn partij achter zich kon houden. Door de omstandigheid, dat de meeste leiders van zijn partij, de Tanganyika African National Union (TANU), leidende posten in de regering verwierven, raakte de partij zeer snel onder de invloed van de extremisten, die anti-blank zijn, fel gekant tegen blanke deelneming in het kabinet, en bijna even fel tegen de Aziatische kooplieden. Men meent in ambtelijke kringen, dat NYERERE de keuze had tussen regeren naar eigen gematigd inzicht, met het daarmee gepaard gaande gevaar, dat hij weldra geen partij meer achter zich zou hebben die zijn inzichten deelde, én de partij overhalen zich te plaatsen achter een gematigde regering. Hij verkoos het laatste. In genoemde kringen is men de mening toegedaan, dat hij een verstandige keuze heeft gedaan, daar alleen deze hem nog een mogelijkheid laat aan de macht terug te keren, gesteund door een betrouwbare en niet-extremistische partij. Tegelijkertijd is ook geschied wat reeds voorspeld was: de vakbonden zijn opstandig geworden. Zij eisten betere arbeids-

voorwaarden, voornamelijk hogere lonen, die evenwel buiten het bereik liggen van de Tanganyikaanse economie in haar huidig stadium, en snellere afrikanisering. Tenslotte was er de factor van zwart racisme, waarvan de zeer bekwame en actieve Minister van Financiën, de Brit Sir Ernest VASEY, het slachtoffer is geworden. Met dit zwarte racisme hangt samen het verlangen van een groot deel van NYERERE's partij om spoedig de republiek uit te roepen.

De toestand in Tanganyika moet als ernstig worden beschouwd. Er is een redelijke kans, dat NYERERE er in zal slagen naar de macht terug te keren. Geschiedt dit niet, dan zal de situatie verergeren. De huidige regering, hoewel geleid door een van NYERERE's naaste en meest vertrouwde medewerkers, Rasjidi KAWAWA, zal zeker concessies moeten doen aan de vakbonden en de racisten. Een van de ergste gevolgen hiervan zal zijn, dat het proces van afrikanisatie op onverantwoorde wijze versneld zal worden tot schade van 's lands economie en administratie. Britse ambtenaren en technici zullen het land in veel sneller tempo verlaten, en er zijn niet voldoende inheemse Tanganyikaanse krachten beschikbaar om hen toereikend te vervangen.

Er zou ook tegen NYERERE geïntrigeerd zijn van de zijde van de KANU-partij van KENYATTA in Kenya. Van KENYATTA zelf is bekend, dat hij na zijn laatste ontmoeting met NYERERE de mare heeft verspreid, dat NYERERE veel te veel tegemoetkomendheid tegenover de Britse regering en de Britse inwoners van Tanganyika toonde. Verder is het vrijwel zeker, dat Oginga ODINGA, een van de meest linkse leiders van de KANU in Kenya, die steekgelden van zowel Rusland als China ontvangt, een deel van deze gelden heeft gebruikt voor het financieren van NYERERE's tegenstanders in de TANU-partij.

In Britse ambtelijke kringen acht men het zeker, dat de jonge regering van Tanganyika onder leiding van KAWAWA als eerste minister zich meer naar links zal oriënteren en zal overgaan tot het uitspelen van Oost tegen West, dat men overal in de ex-koloniale gebieden, die nu onafhankelijkheid bezitten, kan waarnemen. Men verwacht, dat KAWAWA Rusland om financiële hulp zal vragen. En China, dat zich zeer beijvert om in Afrika voet aan de grond te krijgen, zal niet op zich laten wachten.

Eind januari 1962.